

AKOS

AGENCIJA ZA KOMUNIKACIJSKA
OMREŽJA IN STORITVE
REPUBLIKE SLOVENIJE

Poročilo o trgu elektronskih medijev in delu agencije za tretje četrletje 2016

Vsebina

1.	Uvod.....	3
2.	Odziv agencije na Strategijo razvoja medijev v Republiki Sloveniji do leta 2024, ki jo je pripravilo Ministrstvo za kulturo.....	3
3.	Zagon spletne strani za zaščito in medijsko opismenjevanje otrok www.gledoskop.si	4
4.	Televizijski trg.....	4
4.1.	Splošni akt o tematskih TV programih.....	5
4.2.	Nadzor programskih obveznosti televizijskih programov.....	5
4.3.	Podatki o spremljanju televizije v Sloveniji v letu 2015.....	5
5.	Radijski trg.....	6
5.1.	Dodelitev pravic razširjanja radijskih programov v digitalni radiodifuzni tehniki na območju Republike Slovenije in zagon nacionalnega multiplexa DAB+	7
5.2.	Nadzor programskih obveznosti radijskih programov.....	8
6.	Raziskava EBU o zaupanju v elektronske medije in tisk v EU v letu 2014.....	8

1. Uvod

Agencija je pripravila poročilo o delu agencije in določene podatke o trgu elektronskih medijev za tretje četrtletje leta 2016.

Z dodelitvijo licence za operaterstvo digitalnega radijskega multipleksa in z dodelitvijo pravic za digitalno razširjanje radijskih programov je agencija v mesecu septembru vzpostavila platformo za prizemno razširjanje digitalnega radia. V omrežju prizemne digitalne radiodifuzije T-DAB+ (multipleks R1), ki ga upravlja javni zavod Radiotelevizija Slovenija, so svoje programe začeli razširjati izdajatelji za 4 javne in 7 komercialnih (za 2 še pričakujemo oddajanje v kratkem) radijskih programov. Kvartalno poročilo vsebuje tudi kratek povzetek odziva agencije na Strategijo razvoja medijev v Republiki Sloveniji do leta 2024, ki jo je pripravilo Ministrstvo za kulturo, in naj bi pomenila temelj nove medijske zakonodaje. Agenciji je uspelo vzpostaviti informacijsko podprt sistem za klasifikacijo in označevanje otrokom in mladoletnikom potencialno škodljivih programskih vsebin v linearnih in nelinearnih avdiovizualnih medijskih storitvah in spletni portal za medijsko opismenjevanje otrok in njihovih staršev www.gledoskop.si. Nadaljevala bo promocijske aktivnosti spletnega portala ter si prizadevala za njegov razvoj, da bi v prihodnosti postal ena izmed osrednjih informativnih točk za medijsko opismenjevanje otrok, kot tudi za osveščanje in izobraževanje staršev. Splošni akt, ki uvaja licenciranje tematskih TV programov, je tik pred objavo. Z njegovo uveljavitvijo in pridobitvijo oziroma spremembo dovoljenja za izvajanje dejavnosti bodo TV programi izvzeti iz izvajanja določenih zakonskih programskih obveznosti.

2. Odziv agencije na Strategijo razvoja medijev v Republiki Sloveniji do leta 2024, ki jo je pripravilo Ministrstvo za kulturo

Ministrstvo za kulturo je v začetku leta 2016 pričelo javno razpravo o prihodnosti ureditve medijske krajine v Sloveniji, ki naj bi bila podlaga za novo oziroma prenovljeno medijsko zakonodajo in bi med drugim posodobila regulacijo elektronskih medijev, ki je vsaj deloma tudi v pristojnosti agencije. Organiziranih je bilo 11 javnih posvetovanj o temah, ki so pokrila celotni medijski prostor in medijsko zakonodajo, od javnega interesa v medijih in javne službe, lastništva medijev, novinarske problematike, medijske produkcije, distribucije in potrošnje, težave lokalnih medijev, medijske pismenosti in podobno. Po zaključku javne razprave je maja 2016 ministrstvo objavilo Strategijo razvoja medijev v Republiki Sloveniji do leta 2024, ki naj bi predstavljala temelj nove medijske zakonodaje. S 15. julijem je ministrstvo zaključilo del javne razprave, ko je potekel rok za oddajo pripomb na na spletni strani objavljeno Strategijo razvoja medijev v Republiki Sloveniji do leta 2024. Agencija je v svojem dokumentu Strategija regulacije elektronskih medijev, ki je dostopen preko

povezave <http://www.akos-rs.si/strategija-regulacije-elektronskih-medijev-v-okviru-pristojnosti-akos-za-razvoj-radijskih-in-televizijskih-programov-v-republiki-sloveniji-v-obdobju-med-2015-in-2020>, in v odzivu na objavljeno strategijo ministrstva, ki je dostopna preko povezave http://www.mk.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_medije/javna_razprava_o_osnutku_med_ijske_strategije/, med drugim poudarila, da se je treba glede prihodnosti regulacije področja elektronskih medijev osredotočiti predvsem na vprašanja distribucije oziroma dostopa do medijskih vsebin, koncentracije medijev, javnega financiranja medijskih vsebin, spodbujanja domače produkcije, zaščite mladoletnikov ter izobraževanja uporabnikov medijskih vsebin.

3. Zagon spletne strani za zaščito in medijsko opismenjevanje otrok www.gledoskop.si

Agencija je v mesecu juliju 2016 v sodelovanju s ponudniki avdiovizualnih medijskih storitev in nizozemskim inštitutom za klasifikacijo avdiovizualnih medijev NICAM vzpostavila informacijsko podprt sistem za klasifikacijo in označevanje otrokom in mladoletnikom potencialno škodljivih programskih vsebin v linearnih in nelinearnih avdiovizualnih medijskih storitvah in spletni portal za medijsko opismenjevanje otrok in njihovih staršev. Preskušeno nizozemsko rešitev Kijkwijzer je prilagodila slovenski zakonodaji in slovensko različico poimenovala Gledoskop, ki je dostopen preko spletne povezave <http://www.gledoskop.si/>. Gledoskop je vzpostavljen kot spletni portal, ki vsebuje interni del, dostopen koderjem ponudnikov AVMS in agenciji, ter javni del, ki je na voljo javnosti na vpogled. Agencija bo sistem uporabljala pri izvajanju svojih pristojnosti na področju zagotavljanja ustrezne zaščite otrok in mladoletnikov, ki izhajajo iz ZAVMS, to je pri preverjanju ustreznosti klasifikacijskih oznak starostne primernosti avdiovizualnih vsebin in njihovega časovnega umeščanja v sporede televizijskih programov. Spletno mesto Gledoskop vsebuje tudi priporočila otrokom in njihovim staršem glede spremljanja avdiovizualnih medijev ter raziskave s področja zaščite otrok oziroma varne uporabe AV medijev. Nadalje si bo agencija prizadevala za promocijske aktivnosti spletnega portala ter ga razvijala tako, da bi v prihodnosti postal ena izmed osrednjih informativnih točk za medijsko opismenjevanje otrok, ki so najranljivejša skupina potrošnikov medijskih vsebin, kot tudi za osveščanje in izobraževanje staršev glede njihove odgovornosti pri vzgoji otrok in za vzpostavljanje kritičnega odnosa otrok do vsebin, ki jim jih ponujajo avdiovizualni mediji.

4. Televizijski trg

Konec septembra 2016 je bilo veljavnih 91 dovoljenj za izvajanje televizijske dejavnosti. 23 imetnikov aktivno razpolaga s pravico razširjanja televizijskega programa v digitalni radiodifuzni tehniki na

območju Republike Slovenije, šestnajst na večjih geografskih območjih, sedem pa na manjših lokalnih območjih.

V tretjem četrtletju 2016 je agencija zaključila tri upravne zadeve s področja dovoljenj za izvajanje televizijske dejavnosti. Izdajatelj GO-TV d.o.o., ki je v preteklem kvartalu izgubil dovoljenje za izvajanje dejavnosti za program GO-TV, ga je v tem spet pridobil, 2 izdajatelja sta dovoljenje spremenila.

4.1. Splošni akt o tematskih TV programih

Agencija je nadaljevala aktivnosti v zvezi s pripravo predloga splošnega akta o tematskih televizijskih programih, ki je bil naložen agenciji z novelo Zakona o avdiovizualnih medijskih storitvah (ZAvMS). 35a. člen ZAvMS je uvedel pojem »tematski televizijski program« in naložil agenciji, da s splošnim aktom določi vrste tematskih televizijskih programov, njihove značilnosti oziroma programske vsebine, ki jih lahko razširjajo, programske zahteve za razširjanje ter pogoje, pod katerimi jih bo mogoče spreminjati. Tematski TV programi bodo deležni izjeme od obveznosti izpolnjevanja določenih zakonsko predpisanih programskih kvot, kot so lastna produkcija in slovenska avdiovizualna dela.

Javna obravnava predloga splošnega akta je potekala do srede julija, agencija pa ni prejela pripomb na predlog splošnega akta. V mesecu septembru je agencija prejela tudi soglasje Ministrstva za kulturo k splošnemu aktu.

4.2. Nadzor programskih obveznosti televizijskih programov

Agencija je v preteklem poročilu pisala o primeru televizije FOLX TV, ki se razširja v tujini, in za katerega agencija prejema pritožbe glede nepoštene poslovne prakse v tv-kvizih. V teh kvizih namreč vabijo gledalce k sodelovanju preko komercialnih telefonskih linij in ti po vzpostavitvi telefonske zveze ne dobijo kontakta z voditeljem v živo v oddajo, ampak vedno ostanejo le na čakanju z vzpostavljeno zvezo, ob tem pa plačujejo visoke cene impulzov. Glede tega primera je agencija prejela odgovor Tržnega inšpektorata RS, ki je agenciji sporočil, da so zoper izdajatelja ukrepali in od njega zahtevali prenehanje z nepošteno poslovno prakso. Izdajatelj je oddajo ukinitil, a je začel predvajati novo oddajo z novim naslovom in nadaljeval nepoštene poslovne prakse. TIRS proti izdajatelju programa FOLX TV nadaljuje postopke in bo o izvedenih ukrepih obveščal agencijo.

4.3. Podatki o spremljanju televizije v Sloveniji v letu 2015

Po podatkih AGB Nielsen d.o.o. je bil največji povprečni čas gledanja televizije v letu 2015 namenjen informativnim oddajam (377 ur), sledi jim razvedrilo (276) ter serije (265), pri vseh treh žanrih je bila najvišja gledanost dosežena v starostni skupini 55 let in več. Sledijo jim filmi (185), ki jih najbolj spremlja starostna skupina med 35 in 54 leti, vsem omenjenim žanrom po gledanosti sledi še šport, ki je najbolj priljubljen v starostni skupini 55 let in več.

Preko interneta spremlja televizijo 9 odstotkov oseb, ki so bile vključene v raziskavo, skoraj polovica vprašanih gleda program v živo kot arhivske posnetke, slaba tretjina jih gleda vsebine v živo in slaba četrtnina pretežno arhivske posnetke.

Med gospodinjstvi, ki spremljajo televizijo preko IP-ja ali digitalnega kabla, ima že tretjina gospodinjstev naročeno storitev časovnega zamika (catch-up TV) in skoraj 3 odstotki uporabljajo videoteko. Od naročnikov storitve časovnega zamika jih 52 odstotkov dnevno uporablja to storitev, 40 odstotkov tedensko, 8 odstotkov pa mesečno. Tisti, ki dnevno uporabljajo storitev časovnega zamika, dnevno spremljajo TV program vsaj 2 uri.

40 odstotkov gospodinjstev spremlja TV programe preko kablanskega priključka, kar je za 4 odstotke manj kot v preteklem letu, na ta račun pa se je povečal dostop preko IP tehnologije, ki sedaj znaša 46 odstotkov, kar je 5 odstotkov več kot v preteklem letu. Povečanje je predvsem posledica prehoda Telemachovih naročnikov s kablanske TV na IP tehnologijo, le v manjšem delu pa posledica 0,8 odstotnega zmanjšanja prizemnega in satelitskega spremljanja televizije. Zgolj prizemno ali satelitsko spremlja televizijo le še 15 odstotkov gospodinjstev.

Dostop do interneta ima 74 odstotkov gospodinjstev, vse več jih za dostop uporablja pametni telefon (16 %) ali tablico (6 %), največ pa jih še vedno do interneta dostopa preko prenosnega (40 %) ali namiznega računalnika (36 %). Skoraj 87 % posameznikov uporablja internet vsak dan, 11 % ga uporablja tedensko. Največ se do interneta dostopa od doma (91 %), v službi pa 7 %.

5. Radijski trg

Konec septembra 2016 je bilo v evidenci agencije 94 veljavnih dovoljenj za izvajanje radijske dejavnosti. 15 izdajateljev RA programov je povezanih v 4 regionalne programske radijske mreže (Radio 1, Radio Center, Radio 94, Rock Radio), dva radia pa sta povezana v regionalno mrežo lokalnih radijskih programov Primorski val.

Agencija je v tretjem četrtletju rešila 13 upravnih zadev s področja dovoljenj za izvajanje radijske dejavnosti, od tega 4 na vlogo stranke, 9 po uradni dolžnosti. 9 dovoljenj je bilo spremenjenih, 2 dovoljenji sta bili preneseni na druge pravne osebe, 1 od 2 vlog je bila pozitivno rešena, izdajatelju HSG d.o.o. je bilo izdano novo dovoljenje za radijski program Retro Radio.

5.1. Dodelitev pravic razširjanja radijskih programov v digitalni radiodifuzni tehniki na območju Republike Slovenije in zagon nacionalnega multipleksa DAB+

Agencija je v začetku leta 2016 z dodelitvijo licence za operaterstvo digitalnega radijskega multipleksa in s kasnejšo dodelitvijo pravic za digitalno razširjanje radijskih programov vzpostavila platformo za prizemno razširjanje digitalnega radia. V mesecu septembru so v omrežju prizemne digitalne radiodifuzije T-DAB+ (multipleks R1), ki ga upravlja javni zavod Radiotelevizija Slovenija, svoje programe začeli razširjati izdajatelji za 4 javne in 9 komercialnih (2 od teh še nista pričela z oddajanjem, a ju pričakujemo v kratkem) radijskih programov:

- Radiotelevizija Slovenija javni zavod, Ljubljana, za radijske programe: 1. Program Radia Slovenija – Prvi; Radio Slovenija, drugi program – Program Val 202; Radio Slovenija, tretji program – Program ARS in Radio Slovenia International;
- Radio Ognjišče d.o.o. Koper za program Radio Ognjišče;
- Radio Antena d.o.o. Ljubljana za program Radio Antena;
- Radio Center d.o.o. za programa Radio Center Slovenija in Narodni radio;
- Radio Brezje d.o.o. za program Rock Radio Štajerska;
- Radio 2 d.o.o. za program Radio 2;
- Radio 3 d.o.o. za program Europa 05;
- Radijsko združenje A-Radio Žalec za program A-radio;
- Radio Maksi d.o.o. za program Radio Radio.

Agencija ocenjuje, da za notranji prenosni sprejem pokritost znaša več kot 60 % prebivalstva Republike Slovenije, za mobilni sprejem pa več kot 70 % prebivalstva Republike Slovenije, vključno z večjim delom avtocestnega križa. Podatki o pokritosti prebivalstva so dostopni preko spletne strani operaterja http://www.rtvsl.si/dab/moznost_sprejema.

Poslušalci za sprejem programov v digitalni tehniki potrebujejo ustrezne sprejemnike, ki morajo obvezno imeti oznako DAB+. Oznaka DAB ni dovolj, saj sprejemnik, izdelan za DAB, ni zmožen dekodiranja DAB+ signala. V Sloveniji je že možno kupiti sprejemnike, ki omogočajo DAB+ signal (tudi

hibridne FM/DAB+ sprejemnike), pa tudi posamezni proizvajalci avtomobilov DAB+ sprejemnike že vgrajujejo v avtomobile.

Začetek digitalnega radia pa ne pomeni ugašanja analognega FM radia. FM radio v Sloveniji ostaja, kar pomeni, da bo mogoče obstoječe radijske programe poslušati kot do sedaj. DAB+ omrežje namreč obratuje vzporedno z analognimi FM omrežji, saj digitalni radio ni nadomestek za analogni FM radio, temveč vzporedna pot, ki nudi predvsem dodatne zmožljivosti.

Omrežje s tehnologijo DAB+ prinaša nadgradnjo več kot 20 let stare tehnologije DAB (Digital Audio Broadcasting) in za poslušalce določene prednosti z učinkovitejšim kodiranjem zvoka (HE-AAC v2) in boljšo kakovostjo zvoka ter oddajanje 10 in več programov prek enega multipleksa oziroma omrežja. Poleg radijskega programa (oziroma zvoka) nova platforma omogoča večpredstavne vsebine, ki lahko dopolnjujejo radijske programe ali ponujajo povsem nove storitve, kot so tekstovna in slikovna sporočila v zvezi s predvajanim programom, elektronski programski vodič, prometne informacije v obliki dodatnih tekstovnih ali slikovnih sporočil.

Agencija sedaj spremlja stanje na delujočem multipleksu, tako izkoriščanje pravic za digitalno razširjanje radijskih programov kot odzive uporabnikov (poslušalcev) te nove platforme, ter spremlja nove pobude oziroma interese potencialnih kandidatov za razširjanje radijskih programov v digitalni tehniki. V kolikor bo izražen interes, bo pripravila nove javne razpise za licence, pri tem pa bo upoštevala razpoložljive zmožljivosti obstoječega omrežja ter zmožljivosti morebitnih novih omrežij, ki bodo na voljo izdajateljem za oddajanje digitalni tehniki.

5.2. Nadzor programskih obveznosti radijskih programov

Na področju radijskega trga je agencija zaključevala postopke nadzorov dovoljenj za izvajanje dejavnosti v najbolj poslušanih RA programih v RS ter nadaljevala s postopki preverjanja odprave nepravilnosti v radijskih programih, ki so jim bile izdane odločbe. V zaključenih postopkih nadzora proti radijskim programom RTV Slovenija Val 202 ter 1. program Radia Slovenija je bilo ugotovljeno, da spoštujejo programske obveznosti iz dovoljenja za izvajanje radijske dejavnosti.

6. Raziskava EBU o zaupanju v elektronske medije in tisk v EU v letu 2014

EBU je evropska radiodifuzna zveza radijskih in televizijskih medijev, ki je s pomočjo Eurobarometra izvedla raziskavo in marca 2015 objavila rezultate o zaupanju v medije v letu 2014. Po mnenju EBU je zaupanje osnovni element odnosa med državljani neke države in njeno javno medijsko službo. Zaupanje pomeni posameznikovo dožemanje zanesljivosti drugih posameznikov ali institucij.

Medijske organizacije se lahko zavzemajo za povečanje zaupanja s kratkoročno ali dolgoročno iskrenostjo in verodostojnostjo, javni mediji pa še dodatno z družbeno odgovornostjo. Merjenje zaupanja omogoča medijskim organizacijam vpogled v dojetanje medijev s strani državljanov, državam članicam EU pa strateško načrtovanje delovanje njihovih javnih medijev.

Raziskava je pokazala, da je največje nezaupanje v internet, tisk in družbena omrežja. Zaupanja najbolj vreden medij v Evropi je radio, in sicer v kar 26 od 34 raziskanih držav, kar znaša 58 % vseh prebivalcev Evrope. Televizija pa je najbolj zaupanja vreden medij v državah Jugovzhodne Evrope, kamor sodi tudi Slovenija, vanjo zaupajo v 25 od 34 raziskanih držav. V skandinavskih državah je največji indeks zaupanja v televizijo, kot tudi v radio, v mediteranskih državah pa se kaže največji porast zaupanja v televizijo. Tiskanim medijem zaupajo le v 15 državah EU, in sicer predvsem v državah Srednje Evrope, v Sloveniji je večji indeks nezaupanja v tisk. Internetu zaupajo v 20 od 34 držav, še največ mu zaupajo v državah Vzhodne Evrope, mednje sodi tudi Slovenija, ki beleži tudi najvišjo rast zaupanja interneta. V EU ni nobene države, kjer bi se kazalo zaupanje v družbena omrežja, še največje zaupanje se kaže v državah Vzhodne Evrope.

Na splošno se kaže, da imajo državljani Jugovzhodne Evrope nižjo stopnjo zaupanja v medije, nivoji zaupanja v posamezni državi kažejo podobne trende med vsemi mediji, razen v nekaj državah se to ne odraža (npr. na Finskem). Trend splošnega večanja zaupanja v medije se najbolj kaže v Grčiji, Italiji, Turčiji in Sloveniji, medtem ko najbolj pada v Avstriji.